

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده علوم توانبخشی
طرح درس ترمی

عنوان درس : توانبخشی حرفه ای و ارگونومی
مخاطبان: دانشجویان کارشناسی کاردرمانی
تعداد واحد: ۱ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: روزهای چهارشنبه ساعت ۱۰ تا ۱۲
زمان ارائه درس: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴ ، روزهای یک شنبه ساعت ۱۴ تا ۱۶
مدرس: دکتر قدسیه جوینی
درس و پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس :

هدف از این درس آشنایی دانشجویان کاردرمانی با مفهوم کار، اصول ارزیابی، آموزش، مشاوره و کاربایی و همچنین آشنایی با اصول ارگونومی و مهندسی عوامل انسانی به منظور تطابق افراد کم توان با شغل و محیط کار در راستای استقلال حرفه ای و اقتصادی است.

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف):

- ۱- معرفی دوره، شناخت مفهوم کار و حیطه های آن و اهمیت و ضرورت آن برای افراد ناتوان
- ۲- شناخت مفاهیم توانبخشی حرفه ای و ارگونومی
- ۳- شناخت انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای
- ۴- شناخت انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای
- ۵- به کارگیری انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای
- ۶- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان
- ۷- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان
- ۸- به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای
- ۹- به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای
- ۱۰- شناخت مفاهیم استرس شغلی، فرسودگی شغلی و آسیب های ناشی از کار و نقش کاردرمانی در کنترل آنها
- ۱۱- شناخت ارگونومی در توانبخشی حرفه ای
- ۱۲- شناخت و به کارگیری ارزیابی های ارگونومی در محیط کار
- ۱۳- شناخت اصلاحات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار
- ۱۴- به کارگیری و اجرای چک لیست ارگونومی برای یک شغل
- ۱۵- بازدید و مشاهده مرکز توانبخشی حرفه ای
- ۱۶- بازدید و مشاهده مرکز توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول:

معرفی دوره، شناخت مفهوم کار و حیطه های آن و اهمیت و ضرورت آن برای افراد ناتوان

اهداف ویژه جلسه اول:

- ۱-۱- آشنایی دانشجو با منابع درسی، روند کلاس در طول ترم و تکالیف و انتظارات از وی
- ۲-۱- شناخت مفاهیم مربوط به کار (Job, Work و Vocation)
- ۳-۱- شناخت حیطه های کار بر اساس چهارچوب بالینی کاردرمانی
- ۴-۱- آشنایی با انواع کار و اشتغال.
- ۵-۱- شناخت ارزش کار
- ۶-۱- شناخت اهمیت و ضرورت کار برای افراد ناتوان
- ۷-۱- آشنایی با قوانین موجود در ایران جهت اشتغال معلولین
- ۸-۱- شناخت موانع موجود در جامعه ایران برای اشتغال افراد ناتوان را بشناسد.
- ۹-۱- پیداکردن نگاه مثبت اندیشانه و باورپذیرانه نسبت به اشتغال معلولین در جامعه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- منابع درسی، روند کلاس در طول ترم و تکالیف و انتظارات از وی را شرح دهد.
- مفاهیم کار (Job, Work و Vocation) را شرح دهد.
- حیطه های کار بر اساس چهارچوب بالینی کاردرمانی را شرح دهد.
- با انواع کار و اشتغال شرح دهد.
- ارزش کار را شرح دهد.
- اهمیت و ضرورت کار برای افراد ناتوان را شرح دهد.
- قوانین موجود در ایران جهت اشتغال معلولین را بیان کند.
- موانع موجود در جامعه برای اشتغال افراد ناتوان را شرح دهد.
- نگاه مثبت اندیشانه و باورپذیرانه نسبت به اشتغال معلولین در جامعه پیدا کند.

هدف کلی جلسه دوم:

شناخت مفاهیم توانبخشی حرفه ای و ارگونومی

اهداف ویژه جلسه دوم:

- ۱-۲- شناخت مفاهیم Vocational rehabilitation, Industrial therapy و ergonomy.
- ۲-۲- آشنایی با تاریخچه توانبخشی حرفه ای در ایران و جهان
- ۳-۲- شناخت تیم توانبخشی حرفه
- ۴-۲- آشنایی با نحوه ارتباط اعضای تیم توانبخشی با یکدیگر
- ۵-۲- آشنایی با فرایند توانبخشی حرفه ای آشنا

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفاهیم Vocational rehabilitation, Industrial therapy و ergonomy را شرح دهد.
- تاریخچه توانبخشی حرفه ای در ایران و جهان را به طور خلاصه شرح دهد.
- اعضای تیم توانبخشی حرفه ای را شرح دهد.
- نحوه ارتباط اعضای تیم توانبخشی با یکدیگر را بیان کند.
- فرایند توانبخشی حرفه ای را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سوم:

شناخت انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه سوم:

- ۱-۳- شناخت انواع مداخلات Work hardening و work conditioning
 - ۲-۳- شناخت انواع روش های آموزش پیش حرفه ای
 - ۳-۳- آشنایی با مراحل مشاوره ، کاریابی و پیگیری و نقش کاردرمانی در این زمینه
- در پایان دانشجو قادر باشد:**
- دانشجو انواع مداخلات Work hardening و work conditioning را شرح دهد.
- انواع روش های آموزش پیش حرفه ای را شرح دهد.
- دانشجو با مراحل مشاوره ، کاریابی و پیگیری نقش کاردرمانی در این زمینه را بیان کند.

هدف کلی جلسه چهارم:

شناخت انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه چهارم

- ۱-۴- شناخت ابزار occupation based activity analysis .
 - ۲-۴- شناخت ابزار Job demands analysis
 - ۳-۴- شناخت ابزار task analysis
 - ۴-۴- شناخت Functional capacity assessment
- در پایان دانشجو قادر باشد:**
- شیوه ارزیابی، تفسیر با استفاده از ابزار occupation based activity analysis را شرح دهد.
 - شیوه ارزیابی، تفسیر با استفاده از ابزار Job demands analysis را شرح دهد.
 - شیوه ارزیابی، تفسیر با استفاده از ابزار task analysis را شرح دهد.
 - شیوه ارزیابی، Functional capacity assessment را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پنجم:

به کارگیری انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه پنجم:

- ۱-۵- به کارگیری فرم occupation based activity analysis را جهت ارزیابی یک شغل
 - ۲-۵- به کارگیری فرم Job demands analysis را جهت ارزیابی یک شغل
 - ۳-۵- به کارگیری فرم task analysis را جهت ارزیابی یک شغل
 - ۴-۵- ارزیابی ظرفیت های عملکردی یک فرد را برای یک شغل
- در پایان دانشجو قادر باشد:**
- شغل یک فرد را با استفاده از فرم occupation based activity analysis ارزیابی کند.
 - شغل یک فرد را با استفاده از فرم Job demands analysis ارزیابی کند.
 - شغل یک فرد را با استفاده از فرم task analysis ارزیابی کند.
 - ظرفیت های عملکردی یک فرد را برای یک شغل مورد ارزیابی قرار دهد.

هدف کلی جلسه ششم:

آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان

اهداف ویژه جلسه ششم:

- ۱-۶- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های روانپزشکی
 - ۲-۶- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های نورولوژی
- در پایان دانشجو قادر باشد:**
- مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های روانپزشکی را شرح دهد.
 - مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های نورولوژی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هفتم:

آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان

اهداف ویژه جلسه هفتم:

- ۱-۷- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های ارتوپدیک
 - ۲-۷- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های کودکان
 - ۳-۷- آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های نابینایان و ناشنوایان
- در پایان دانشجو قادر باشد:**

- مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های ارتوپدیک را شرح دهد.
- مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های کودکان را شرح دهد.
- مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان دچار بیماری های نابینایان و ناشنوایان را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هشتم:

به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه هشتم:

- ۱-۸- طراحی فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای بخش کاردرمانی در بیماری های نورولوژی
- در پایان دانشجو قادر باشد:**
- فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای بخش کاردرمانی طراحی نماید.

هدف کلی جلسه نهم:

به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه نهم:

- ۱-۹- به کارگیری و تکمیل فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای یکی از بیماران نورولوژی بزرگسال
- در پایان دانشجو قادر باشد:**
- فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای بخش کاردرمانی تکمیل و اجرا نماید.

هدف کلی جلسه دهم:

شناخت مفاهیم استرس شغلی، فرسودگی شغلی و آسیب های ناشی از کار و نقش کاردرمانی در کنترل آنها

اهداف ویژه جلسه دهم:

- ۱-۱۰- شناخت مفهوم استرس شغلی.
 - ۲-۱۰- شناخت نقش کاردرمانی در کنترل و درمان استرس های شغلی
 - ۳-۱۰- شناخت فرسودگی شغلی
 - ۴-۱۰- شناخت نقش کاردرمانی در کنترل و درمان فرسودگی شغلی
 - ۵-۱۰- شناخت آسیب های ناشی از کار
 - ۶-۱۰- شناخت نقش کاردرمانی در کنترل و درمان آسیب های ناشی از کار
- در پایان دانشجو قادر باشد:**

- مفهوم مفهوم استرس شغلی را تعریف و شرح دهد.
- نقش کاردرمانی در کنترل و درمان استرس های شغلی را شرح دهد.
- مفهوم مفهوم فرسودگی شغلی را تعریف و شرح دهد.
- نقش کاردرمانی در کنترل و درمان فرسودگی شغلی را شرح دهد.
- انواع آسیب های ناشی از کار را تعریف و شرح دهد.
- نقش کاردرمانی در کنترل و درمان آسیب های ناشی از کار را شرح دهد.

هدف کلی جلسه یازدهم:

شناخت ارگونومی و شیوه های ارزیابی آن در توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

- ۱-۱۱- شناخت مفهوم ارگونومی
- ۲-۱۱- شناخت اصول ارگونومی در حیطه های مختلف
- ۳-۱۱- شناخت شیوه های ارزیابی ارگونومی در توانبخشی حرفه ای

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفهوم ارگونومی را تعریف و شرح دهد.
- اصول ارگونومی در حیطه های مختلف را شرح دهد.

هدف کلی جلسه دوازدهم:

شناخت اصلاحات و مداخلات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

- ۱-۱۲- شناخت اصلاحات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار

در پایان دانشجو قادر باشد:

- اصلاحات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سیزدهم:

به کارگیری و اجرای چک لیست ارگونومی برای یک شغل

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

۱-۱۳- شناخت،

در پایان دانشجو قادر باشد:

- چک لیست ارگونومی را برای یک شغل تکمیل نماید.

هدف کلی جلسه چهاردهم:

بازدید و مشاهده مرکز توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

- ۱-۱۴- آشنایی با امکانات، تجهیزات، مراجعان و خدمات مراکز توانبخشی حرفه ای.

در پایان دانشجو قادر باشد:

- امکانات، تجهیزات، مراجعان و خدمات مراکز توانبخشی حرفه ای را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پانزدهم:

بازدید و مشاهده مرکز توانبخشی حرفه ای

اهداف ویژه جلسه شانزدهم:

- ۱-۱۵- آشنایی با امکانات، تجهیزات، مراجعان و خدمات مراکز توانبخشی حرفه ای

در پایان دانشجو قادر باشد:

- امکانات، تجهیزات، مراجعان و خدمات مراکز توانبخشی حرفه ای را شرح دهد.

منابع:

- Ross J. Occupational Therapy and Vocational Rehabilitation. University press
- Key LG. ergonomics for rehabilitation professionals. Amazon
- Jacobs K. Ergonomics for therapists. butter worth heineman
- Key G. Industrial therapy. Mosby
- Gillen G., Brown C. Willard and Spackman's Occupational Therapy Fourteenth, North American Edition
- Curtin. Occupational therapy for physical dysfunction, enabling occupation

• اکبر فهیمی ملاحظت و همکاران، کاردرمانی و توانبخشی حرفه ای (جوان راس) ، انتشارات پرشکوه تهران

روش تدریس:

شیوه آموزش به صورت ترکیبی حضوری و مجازی به شیوه های تعامل بین استاد و دانشجو از طریق سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ، بازدید مراکز و تهیه گزارش و اجرا و به کارگیری آموخته هاست.

وسایل آموزشی:

- در صورت برگزاری حضوری جلسات: نرم افزار پاور پوینت، فیلم آموزشی، ویدئو پروژکتور، وایت بورد
- در صورت برگزاری مجازی جلسات: نرم افزار ادابی کانکت، سامانه نوید و پیام رسان واتس آپ

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
	۱۴۰۳/۷/۳۳	٪۲۰	ارائه کتبی	تکلیف کلاسی ۱ تکمیل فرم های Job analysis ، task analysis و Occupation based analysis برای یک شغل
	۱۴۰۳/۹/۴	٪۱۰	ارائه کتبی	تکلیف کلاسی ۲ (تهیه چک لیست ارگونومی برای یک شغل)
	تاریخ آزمون	٪۱۰	ارائه کتبی	تکلیف کلاسی ۳ (تهیه فرم ارزیابی پیش حرفه ای برای بخش نورولوژی و تکمیل آن برای یکی از بیماران نورولوژی بزرگسال)
	تاریخ آزمون	٪۱۰	ارائه گزارش کتبی از بازدید از مرکز توانبخشی حرفه ای	تکلیف کلاسی ۴
	تاریخ آزمون	٪۵۰	آزمون کتبی تستی و تشریحی	آزمون پایان ترم

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجو انتظار می رود:

- به موقع در کلاس حضور یابد.
- از تلفن همراه در کلاس استفاده ننماید.
- در بحث های گروهی در کلاس مشارکت فعال داشته باشد.
- به نظرات هم گروه ها /مخاطبین /کلیه ی ذینفعان اهمیت بدهد.
- با هم گروه ها /مخاطبین /کلیه ی ذینفعان محترمانه برخورد کند.
- نظرات و دیدگاههای خود را با هم گروه ها /مخاطبین /کلیه ی ذینفعان به اشتراک بگذارد.
- دیدگاه ها و پیشنهادات هم گروه ها /مخاطبین /کلیه ی ذینفعان را فعالانه نقدکند.
- به موقع در جلسات آزمون حضور یابد.

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

نام و امضای مدیر گروه: قدسیه جوینی

تاریخ ارسال :

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل: ۱۴۰۳/۵/۱۵

جدول زمانبندی درس توانبخشی حرفه ای و ارگونومی

روز و ساعت جلسه: روزهای یکشنبه ساعت ۱۴ تا ۱۶

مدرس	موضوع هر جلسه	تاریخ	جلسه
دکتر قدسیه جوینی	معرفی دوره، شناخت مفهوم کار و حیطه های آن و اهمیت و ضرورت آن برای افراد ناتوان	۱۴۰۳/۷/۱	۱
دکتر قدسیه جوینی	شناخت مفاهیم توانبخشی حرفه ای و ارگونومی	۱۴۰۳/۷/۱	۲
دکتر قدسیه جوینی	شناخت انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای	۱۴۰۳/۷/۸	۳
دکتر قدسیه جوینی	شناخت انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای	۱۴۰۳/۷/۱۵	۴
دکتر قدسیه جوینی	به کارگیری انواع ابزارها و روش های ارزیابی در توانبخشی حرفه ای	۱۴۰۳/۷/۲۲	۵
دکتر قدسیه جوینی	آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان	۱۴۰۳/۷/۲۹	۶
دکتر قدسیه جوینی	آشنایی با مداخلات توانبخشی حرفه ای در مراجعان	۱۴۰۳/۸/۶	۷
دکتر قدسیه جوینی	به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای	طی کلینیک نورولوژی	۸
دکتر قدسیه جوینی	به کارگیری انواع مداخلات توانبخشی حرفه ای	طی کلینیک نورولوژی	۹
دکتر قدسیه جوینی	شناخت مفاهیم استرس شغلی، فرسودگی شغلی و آسیب های ناشی از کار و نقش کاردرمانی در کنترل آنها	۱۴۰۳/۸/۱۳	۱۰
دکتر قدسیه جوینی	شناخت ارگونومی و شیوه های ارزیابی آن در توانبخشی حرفه ای	۱۴۰۳/۸/۲۰	۱۱
دکتر قدسیه جوینی	شناخت اصلاحات مبتنی بر اصول ارگونومی در محیط کار	۱۴۰۳/۸/۲۷	۱۲
دکتر قدسیه جوینی	به کارگیری و اجرای چک لیست ارگونومی برای یک شغل	۱۴۰۳/۹/۴	۱۳
دکتر قدسیه جوینی	بازدید از مرکز توانبخشی حرفه ای	با هماهنگی مرکز	۱۴
دکتر قدسیه جوینی	بازدید از مرکز توانبخشی حرفه ای	با هماهنگی مرکز	۱۵